

Finansdepartementet
Postboks 8008 Dep
0030 Oslo

Att: Paal Gjennestad

Høring - NOU 2016:19 Samhandling for sikkerhet

Forsvarsdepartementet har sendt på høring NOU 2016: 19 Samhandling for sikkerhet – beskyttelse av grunnleggende samfunnsfunksjoner. I Finansdepartementets brev av 02.12.16 anmodes Skatteetaten om at virksomhetens høringssvar sendes via Finansdepartementet. Dette brevet inneholder bemerkninger og kommentarer fra Skatteetaten på NOU 2019: 19.

Hovedinntrykket er at det er gjort et meget godt arbeid i forhold til å få på plass et utkast til en revidert Sikkerhetslov. Våre kommentarer må sees i lys av etatens bruk av dagens Sikkerhetslov, som er avgrenset til å sikkerhetsgradere dokumenter knyttet til nasjonal beredskap og brev/korrespondanse med overordnede myndigheter. Etaten baserer sin informasjonsbehandling på Beskyttelsesinstruksen og interne sensitivitetsnivåer. Våre kommentarer konsentrerer seg derfor om det vi ønsker styrket, eller synes det kunne vært fokusert mere på.

Forholdet til Beskyttelsesinstruksen

Skatteetaten ser behov for og hadde ønsket, at dagens Beskyttelsesinstruks (BI) ble modernisert og eventuelt tatt inn i ny Sikkerhetslov i forbindelse med dette arbeidet. Dette mener vi ville forenkle og være gunstig for offentlig forvaltning generelt. Dette lå også slik vi oppfatter det som en del av mandatet til utvalget. Det virker som utvalget ser for seg at med lovforslaget blir Beskyttelsesinstruksen mindre relevant, slik at informasjon som i dag er underlagt Beskyttelsesinstruksen bør bli underlagt lovforslaget. Med de avgrensninger som er gjort i lovforslaget, ser vi ikke for oss at vi med den informasjonen vi behandler kan fase ut bruk av Beskyttelsesinstruksen. Med det nye lovforslaget må vi i fortsettelsen forholde oss til like mange graderingsnivåer med hensyn på konfidensialitet som før (6 nivåer), det vil si sikkerhetslovens 4 graderingsnivåer og BI sine 2 graderingsnivåer.

Sikkerhetsutfordringer ved utilsiktede hendelser

Det reviderte forslaget til sikkerhetslov har fokus på "utilsiktede uønskede hendelser" som kan skade grunnleggende nasjonale funksjoner. Som virksomhet må vi ha fokus på hele registret av hendelser, ikke bare de utilsiktede. Det er også betydelige gevinster ved å kunne se arbeidet med forebyggende sikkerhet under ett, uavhengig av hvilke typer trusler det tas sikte på å beskytte seg mot. I motsatt fall risikerer man som utvalget selv fastslår "å utvikle suboptimale og lite kostnadseffektive løsninger". Vi ser det som en svakhet med det reviderte lovforslaget at man fortsatt tenker silobasert på dette området. Resultatet kan være at det fortsatt i ugraderte systemer vil kunne finnes svært mye

informasjon som kan være sensitiv og samfunns viktig. Vi ser i rapporten (ref. kap. 8. 4.1) at NATOs regelverk er tydelige på at det skal være en helhetlig tilnærming, og NATOs regelverk slik vi forstår det har fokus på både tilsiktede og utilsiktede hendelser. Samtidig avgrenser mandatet seg til å se bare på tilsiktede uønskede hendelser (ref. kap. 1.2), og dette mener vi er uheldig for det arbeidet utvalget skal gjøre.

Integritet som driver

Lovforslaget ligner på dagens sikkerhetslov ved at det synes fortsatt å ha mindre fokus på integritet som sikkerhetshensyn. I forhold til informasjonssikkerhet i etaten er integritet og konfidensialitet likestilte som viktige sikkerhetshensyn. I det nye lovforslaget virker det ikke som om integritet i seg selv er en driver for å underlegges loven. Det er først og fremst behovet for beskyttelse i forhold til konfidensialitet som er det som er drivende, men dersom man er underlagt lovforslaget med hensyn på konfidensialitet skal man også ta høyde for å beskytte i forhold til integritet. Vi mener dette kan bidra til at loven unnlater å omfatte viktige sikkerhetsområder som kan omfatte tilsiktede uønskede hendelser. Dette kan bla være informasjon som er åpen og ugradert men som i seg selv er svært viktig å beskytte i forhold til integritet. Noen eksempler på dette kan være informasjon til befolkningen som gjøres tilgjengelig på troverdige nettsteder som for eksempel www.regjeringen.no og www.nrk.no, i det daglige og spesielt i perioder med krise/konflikt. Falske nyheter kan bidra til destabilisering. Slike informasjonskanaler er av vital betydning for nasjonen og bør kunne underlegges sikkerhetsloven basert på behovet for beskyttelse med hensyn på integritet alene. Offentlige registre (Skatt, NAV, Helse osv.) som inneholder ugradert informasjon og som er grunnlaget for forvaltningens vedtak er et annet eksempel. Disse kan forvitres/ødelegges hvis man ikke over tid kan stole på disse på grunn av for eksempel innlagte logiske bomber, ulovlig sletting/manipulering og lignende. Dette kan bidra til at befolkning mister tillit til informasjon fra offentlige registre. For etaten er tillit helt avgjørende for ikke å bidra til å senke skattemoralen.

Adgangsklarering

Vi registrerer at utvalget foreslår å innføre adgangsklarering som et supplement til sikkerhetsklarering. Adgangsklarering vil innebære en mindre omfattende prosess enn en sikkerhetsklarering, samtidig vil den gi et bredere informasjonstilfang enn en ordinær vandelskontroll på grunnlag av en politiattest. Vi ser behovet for og støtter innføring av adgangsklarering da dette vil være et tiltak som også kan brukes i et større omfang på viktige roller i forhold til informasjonssystemer og infrastruktur i offentlig forvaltning, for eksempel også i tilfeller hvor integritet er det drivende sikkerhetshensyn.

Vennligst oppgi vår referanse ved henvendelser i saken.

Med hilsen

Svein Mobakken
Avdelingsdirektør Sikkerhet

Terje Solhaug

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ikke håndskrevne signaturer